

Αναρχικών» - αποτελείται από μια εισαγωγή, ένα «Γενικό Τμήμα» αποτελούμενο από 8 σημεία, ένα «Εποικοδομητικό Τμήμα» και ένα «Οργανωτικό Τμήμα».

Η εισαγωγή που υπογράφει η ομάδα «Dielo Truda» (σ.σ.: «Εργατική Υπόθεση») μας προσφέρει μια γενική έκθεση όσον αφορά την «Πλατφόρμα», αρκετή για να αποκτήσει ο αναγνώστης μια πρώτη κατά προσέγγιση ιδέα. Το πρώτο σημείο καταδεικνύει το σημαντικό γεγονός ότι το αναρχικό κίνημα είναι αδύνατο και αναφέρεται στην ιστορία των κοινωνικών αγώνων όχι ως ένα σημαντικό παράγοντά του, αλλά ως μια περιθωριακή δύναμη, ένα μόνο επεισόδιο, παρά τον αναμφισβήτητα θετικό χαρακτήρα των αναρχικών ιδεών, παρά τη διαφάνεια και την ακεραιότητα των αναρχικών θέσεων κατά τη διάρκεια της κοινωνικής επανάστασης και παρά

Στην εισαγωγή του ντοκουμέντου (σ.σ.: της «Πλατφόρμας»), η δύσκολη θέση στην οποία βρίσκεται ο αναρχισμός χαρακτηρίζεται ως «γενική χρόνια αποδιοργάνωση», η οποία επικρατεί επί δεκαετίες και έχει τις ρίζες της σε μία λανθασμένη ερμηνεία των αρχών του ατομικισμού καθώς και στην απόρριψη κάθε είδους συλλογικής ευθύνης.

Ο αναρχισμός, σύμφωνα με την «Πλατφόρμα», δεν είναι μια όμορφη φαντασία, δεν είναι μια αφηρημένη φιλοσοφική αρχή, αλλά ένα κοινωνικό κίνημα των εργατικών τάξεων. Γι' αυτό, πρέπει να ενοποιήσει τις δυνάμεις του σε μια σταθερή οργάνωση, ώστε να συμμετέχει ρεαλιστικά στον αγώνα των εργατικών τάξεων. Οι οπαδοί της «Πλατφόρμας» επικαλούνται την υποστήριξη θεωρητικών όπως ο Πιοτρ Κροπότκιν και ο Μιχαήλ Μπακούνιν, οι οποίοι δεν εναντιώθηκαν

ποτέ στην ιδέα μιας γενικής οργάνωσης των αναρχικών. Επισημαίνουν δε τη στάση του Μ. Μπακούνιν κατά τη διάρκεια της Α' Διεθνούς, η οποία μας οδηγεί στο θεμελιώδες σημείο των επιχειρημάτων της «Πλατφόρμας».

Στα χρόνια της Ρωσικής Επανάστασης του 1917, η απουσία αναρχικής οργάνωσης ώθησε αρκετούς αναρχικούς στις γραμμές των Μπολσεβίκων. Επιπλέον, αρκετοί αγωνιστές παρέμεναν παθητικοί, κάτι που εξουδετέρωνε κάθε ταλέντο και ικανότητά τους. Στο σημείο αυτό, η «Πλατφόρμα» συγκεκριμενοποιεί τη βασική ιδέα του σχεδίου της: «Χρειαζόμασταν μια οργάνωση η οποία θα συσπείρωνε την πλειοψηφία των αγωνιστών μέσα στο κίνημα και θα συγκροτούσε μια γενική στρατηγική για ολόκληρο το κίνημα. Ήταν η στιγμή αυτή κατά την οποία μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε μια συλλογική μέθοδο οργάνωσης».

Στη συνέχεια, η «Πλατφόρμα» απορρίπτει ως θεωρητικά και πρακτικά ακατάλληλη την ιδέα της δημιουργίας μιας οργάνωσης βασισμένης στη «σύνθεση» των διαφόρων τάσεων του αναρχισμού. Μια τέτοια οργάνωση θα ήταν μόνο «ένα είδος μιας μηχανοποιημένης ένωσης μεμονωμένων αγωνιστών, οι οποίοι θα αντιμετώπιζαν τα προβλήματα του αναρχικού κινήματος ο κάθε ένας με το δικό του τρόπο, αδυνατώντας να αντικρίσουν την πραγματικότητα».

Η πλειοψηφία των αναρχικών αγωνιστών σε διεθνές επίπεδο, υποστήριξε την ιδέα της σύνθεσης των διαφόρων τάσεων. Οι αναρχικοί αυτοί απάντησαν στην «Πλατφόρμα» μέσω του Βολίν, του Σεμπαστιάν Φωρ - ενός σημαντικού Γάλλου θεωρητικού και εξαιρετικού δημόσιου ρήτορα - καθώς και των Φάμπρι, Μαλατέστα,

μέχρι το επόμενο συνέδριο, συμφωνώντας έτσι, για πρώτη φορά, σε ένα επίπεδο «συλλογικής υπευθυνότητας».

Το αναρχικό κίνημα είναι σημαντικό στη Γαλλία και την Ιταλία, αλλά το πρωταρχικό πρόβλημα και των δύο κινημάτων αυτών είναι ότι, παρά την ακατάπαυτη προπαγανδιστική δραστηριότητά τους, έχουν μια περιορισμένη σχέση με τα συνδικάτα. Ανέφερα πριν (σ.σ.: σε προηγούμενο κεφάλαιο του βιβλίου) τους λόγους για τους οποίους το διεθνές αναρχικό κίνημα βρίσκεται στην κατάσταση αυτή καθώς και τη δυσκολία του να επανακτήσει την επίδρασή του στο εργατικό κίνημα, το οποίο ελέγχεται τώρα από εξουσιαστικές σοσιαλιστικές τάσεις. Οι τάσεις αυτές υποστήριξαν τον εθνικό ιμπεριαλισμό που ξεκίνησε στην Ευρώπη το 1875, μέσω του οποίου προτιμήθηκαν οι αρκετά συγκεντρωτικές, ιεραρχικές, μαζικές οργανώσεις αντί των

δραστηριοποιούμενοι, ειδικά, στο εργατικό κίνημα. Ο ιταλικός αναρχισμός κινείται προς την κατεύθυνση της «συλλογικής υπευθυνότητας» σε εθνικό επίπεδο. Η «Πλατφόρμα» διαβεβαιώνει ότι ο αναρχοσυνδικαλισμός δεν επιλύει το οργανωτικό πρόβλημα του αναρχισμού, γιατί δεν δίνει προτεραιότητα σ' αυτό, αλλά νοιάζεται μόνο και μόνο για τη διείσδυση στα συνδικάτα και με αυτό λίγα πράγματα μπορούν να γίνουν στο εργατικό κίνημα, εκτός εάν δημιουργηθεί πρώτα μια αναρχική οργάνωση.

Ο απόψεις τους (σ.σ.: των «πλατφορμιστών») γίνονται ξεκάθαρες και περισσότερο αμφιλεγόμενες στο επόμενο Τμήμα (σ.σ.: του ντοκουμέντου της «Πλατφόρμας»). Ο θεμελιώδης στόχος της Γενικής Ένωσης Αναρχικών, υποδηλώνεται στην «Πλατφόρμα», πρέπει να είναι η προετοιμασία των εργατών και αγροτών για την κοινωνική επανάσταση. Μιλούν για την

1) Θεωρητική ενότητα μεταξύ όλων των ατόμων και οργανώσεων που ανήκουν στη Γενική Ένωση. Όλες οι δραστηριότητες της Ένωσης πρέπει να είναι σε τέλεια συμφωνία με τις ιδεολογικές της αρχές. (Είναι κατανοητό το γιατί οι αναρχικοί απέρριψαν αυτό το είδος θεωρητικής μονολιθικότητας, η οποία αντιφάσκει με τον αναρχισμό και τον αναρχοσυνδικαλισμό).

2) Τακτική ενότητα ή συλλογική μέθοδος δράσης: «Μια κοινή τακτική γραμμή έχει καθοριστική σημασία για την ύπαρξη της οργάνωσης και όλου του κινήματος» (για να αποφευχθεί η πολλαπλότητα και, κατά καιρούς, ο αντιφατικός χαρακτήρας των διαφορετικών δραστηριοτήτων).

3) Συλλογική υπευθυνότητα: «Η επαναστατική κοινωνική και πολιτική ζωή βαθιά συλλογικές από την ίδια τη φύση τους. Η κοινωνική επαναστατική δράση δεν μπορεί να βασίζεται στην απομονωμένη υπευθυνότητα ενός και μόνο αγωνιστή». (Συμφωνώ. Αν και το άτομο είναι η βάση όλων, αυτό μπορεί να λειτουργήσει μόνο σε ένα συλλογικό κοινωνικό περιβάλλον).

Το ακόλουθο απόσπασμα, επίσης, είναι επικίνδυνα διφορούμενο: «Το εκτελεστικό όργανο του γενικού αναρχικού κινήματος – η Αναρχική Ένωση – αντιτίθεται στον ατομικισμό και δίνει έμφαση στην αρχή της συλλογικής υπευθυνότητας» - εννοώντας το ότι η Ένωση θα είναι υπεύθυνη για την επαναστατική και πολιτική δραστηριότητα κάθε ενός από τα μέλη της και κάθε ένα από τα μέλη της θα είναι υπεύθυνο για την επαναστατική και πολιτική δραστηριότητα όλης της Ένωσης. (Ο Μαλατέστα, συγκεκριμένα,

Το ντοκουμέντο της «Πλατφόρμας» τελειώνει με αυτά τα λόγια: «Μόνο με αυτό τον τρόπο, η Γενική Ένωση θα είναι ικανή να εκπληρώσει την ιδεολογική και ιστορική της αποστολή στην κοινωνική επανάσταση των εργατών, όντας η οργανωμένη πρωτοπορία στην πορεία προς τη χειραφέτηση» (G.Geritto, σελ. 291-292) (1). Η πραγματικότητα είναι, λέει ο Φάμπρι, ότι η «Πλατφόρμα» μιλά για μια «ηγετική κατάσταση» ή για μια «ηγετική λειτουργία» των αναρχικών στο εργατικό κίνημα που οδηγεί στο επόμενο βήμα: οι αναρχικοί πρέπει να δημιουργήσουν ένα είδος κάστας αρχηγών μέσα στο εργατικό κίνημα, παρόμοιους με αυτούς των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων της Δυτικής Ευρώπης και των ΗΠΑ και του Μπολσεβίκικου Κόμματος στη Ρωσία. Αυτό θα μπορούσε να ήταν μια περισσότερο ή λιγότερο δικτατορία πάνω στο προλεταριάτο, μη αναρχικής ή ακόμα μη ελευθεριακής τάσης. Μια αντίφαση όρων. Ο Φάμπρι παραδέχεται ότι η «Πλατφόρμα» εξειδικεύει το ότι «η ασκούμενη καθοδήγηση περιορίζεται στην επίδραση των

επειδή, από την εποχή που η Α' Διεθνής ήρθε πρώτα στην Ισπανία, ο αναρχισμός θυσίασε εντελώς τις προσωπικές του ιδιοτροπίες για χάρη μιας σπουδαίας συλλογικής δουλειάς στην καρδιά του εργατικού κινήματος.

Για να ανακεφαλαιώσουμε, ο ισπανικός αναρχισμός δεν ασχολήθηκε με ένα μίγμα ρευμάτων από διαφορετικές φιλοσοφικές σχολές ούτε με το πώς θα κερδίσει επιρροή στο εργατικό κίνημα. Ο ισπανικός αναρχισμός δεν ενδιαφέρθηκε για το πώς θα διατηρήσει και αυξήσει την επιρροή αυτή, γιατί την είχε ήδη από τότε που η Α' Διεθνής έφτασε πρώτα στην Ισπανία. Γι' αυτό, η «Πλατφόρμα» ελάχιστα άγγιξε τον ισπανικό αναρχισμό και, όπως θα δούμε, ελάχιστα επηρέασε τις δραστηριότητές του.

Ο Χουάν Μανουέλ Μολίνα (3), γραμματέας κάποια στιγμή των Ισπανόφωνων Αναρχικών Ομάδων στη Γαλλία, μου έγραψε για το ζήτημα αυτό στις 31 Δεκέμβρη 1975:

«Η Πλατφόρμα του Αρσίνοφ και των άλλων Ρώσων αναρχικών είχε πολύ μικρή επιρροή στο εξόριστο κίνημα ή σε αυτό στο εσωτερικό της χώρας. Ελάχιστους υποστηρικτές. Γνωρίζεις πόσο ριζοσπάστες γίναμε τότε, αντιμετωπίζοντας με επιφυλάξεις οποιαδήποτε τροποποίηση ή αναθεώρηση. Η «Πλατφόρμα» ήταν μια προσπάθεια ανανέωσης, στο να δοθεί ένας ευρύτερος χαρακτήρας και ικανότητα στο διεθνές αναρχικό κίνημα, υπό το φως των εμπειριών της Ρωσικής Επανάστασης, ειδικά της Ουκρανίας. Σήμερα, με τις εμπειρίες που ήδη έχουμε, μου φαίνεται ότι δεν εκτιμήθηκαν επαρκώς οι προσπάθειές τους».

